

Who Divorces Whom? Understanding the Power Dynamics of Divorce in Jewish Law

1) Deuteronomy 24:1-2

(1) When a man takes a wife and possesses her, and if she does not find favor in his eyes, because he finds in her some nakedness; he writes her a bill of divorce, and places it in her hand and he sends her out of his house. (2) She leaves his house and goes to another man.

דברים פרק כד: א- ב

א) כי יקח איש אשה ובעלה והיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתת ונתן בידה ושלחה מביתו: ב) ויצאה מביתו והלכה לאיש אחר:

I. Marriage –

2) Mishna Tractate Kiddushin 1:1

A woman is acquired in three ways and she acquires herself in two ways. She is acquired through money, documents, or sexual intercourse. With money: Beit Shammai says with a dinar, or the equivalent value of a dinar; Beit Hillel says with a pruta or the equivalent value of a pruta. How much is a pruta? It is one eighth of an Italian issar. She acquires herself with a *get* or the death of her husband. A levirate woman is acquired through sexual intercourse and acquires herself through *halitza* or the death of her levirate husband.

משנה מסכת קידושין פרק א משנה א

האשה נקנית בשלש דרכים וקונה את עצמה בשתי דרכים נקנית בכסף בשטר ובביאה בכסף בית שמאי אומרים כדינר ובשוה דינר ובית הלל אומרים בפרוטה ובשוה פרוטה וכמה היא פרוטה אחד משמנה באיסר האיטלקי וקונה את עצמה בגט ובמיתת הבעל היבמה נקנית בביאה וקונה את עצמה בחליצה ובמיתת היבם:

3) Maimonides, Laws of Marriage, 12:1-3

1] When a man marries a woman, whether she is a virgin, or a non-virgin, a minor, or an adult, a Jewess from birth, a convert, or a freed slave he is obligated to her in ten things, and he merits from her four things.

2] Of the ten, three are of biblical origin and seven of rabbinic origin. The three Torah obligations are the obligations to feed, clothe, and have intimate relations with his wife.

The seven rabbinic obligations are all conditions of the Beit Din, and they are: to pay the basic Ketubah payment in case of death or divorce, to pay her medical bills if she is sick, to redeem her if she is taken captive, to bury her if she dies, to support her from his estate and allow her to live in his house if he predeceases her, to support their daughters from his estate until they marry, and to give their sons their portion of her Ketubah money from his inheritance (Ketubat Banin Dichrin).

3] The man is entitled to four items from his wife, and they are all of a Rabbinic nature: whatever she earns (Maaseih Yadaim), whatever she finds (Metziah), the income generated during her lifetime by the property that she brings into the marriage, and priority to inherit her if she predeceases him.

רמב"ם, הלכות אישות פרק יב הלכות א - ג

א] כשנושא אדם אישה, בין בתולה בין בעולה, בין גדולה בין קטנה, אחת בת ישראל ואחת הגיורת או המשוחררת--יתחייב לה בעשרה דברים, ויזכה בארבעה דברים.

ב] והעשרה: שלושה מהן מן התורה; ואלו הן, "שארה כסותה ועונתה" (שמות כא, ג). "שארה", אלו מזונותיה; "כסותה", כמשמעה; "עונתה", לבוא עליה כדרך כל הארץ.

והשבעה מדברי סופרים, וכולן תנאי בית דין הם. האחד מהם, עיקר הכתובה; והשאר הם הנקראין תנאי כתובה, ואלו הן--לרפותה אם חלתה, ולפדותה אם נשבת, ולקוברתה כשתמות, ולהיות נזונת מנכסיו ויושבת בביתו אחר מותו כל זמן אלמנותה, ולהיות בנותיה ממנו נזונות אחרי מותו עד שיתארסו, ולהיות בניה הזכרים ממנו יורשין כתובתה יותר על חלקם בירושה שעם אחיהם מאישה אחרת.

ג] והארבעה שזוכה בהן, כולם מדברי סופרים; ואלו הן--להיות מעשה ידיה שלו, ולהיות מציאתה שלו, ושיהיה אוכל פירות כל נכסיה בחייה, ואם מתה בחייו יירשנה; והוא קודם לכל אדם בירושה.

II. Divorce –

4) Mishna Tractate Gittin 9:10

Beit Shammai says “A man should not divorce his wife unless he found something naked in her – as it says (Deut. 24:1) ‘because he finds in her some nakedness’.”

Beit Hillel says: “Even if she burned his soup – as it says (Deut. 24:1) ‘because he finds in her some nakedness’.”

Rebbe Akiva says “Even if he found someone more beautiful than her – as it says (Deut. 24:1) “and if she does not find favor in his eyes”:

משנה מסכת גיטין פרק ט משנה י

בית שמאי אומרים לא יגרש אדם את אשתו אלא אם כן מצא בה דבר ערוה שנאמר (דברים כ"ד) כי מצא בה ערות דבר ובית הלל אומרים אפילו הקדיחה תבשילו שנאמר (דברים כ"ד) כי מצא בה ערות דבר רבי עקיבא אומר אפילו מצא אחרת נאה הימנה שנאמר (שם) והיה אם לא תמצא חן בעיניו:

5) Mishna Tractate Yevamot 14:1

... Rebbe Yochanan ben Nuri said: Why is a woman who becomes deaf able to be divorced, while a man who becomes deaf is unable to divorce? They answered him: A man who divorces is not equal to a woman who is divorced, because a woman is divorced willingly, or against her will, and a man only divorces with his own free will.

משנה מסכת יבמות פרק יד משנה א

חרש שנשא פקחת ופקח שנשא חרשת אם רצה יוציא ואם רצה יקיים כשם שהוא כונס ברמיזה כך הוא מוציא ברמיזה פקח שנשא פקחת ונתחרשה אם רצה יוציא ואם רצה יקיים נשתתית לא יוציא נתחרש הוא או נשתתה אינו מוציא עולמית אמר רבי יוחנן בן נורי מפני מה האשה שנתחרשה יוצאה והאיש שנתחרש אינו מוציא אמרו לו אינו דומה האיש המגרש לאשה מתגרשת שהאשה יוצאה לרצונה ושלא לרצונה והאיש אינו מוציא אלא לרצונו:

6) Shulchan Aruch Even Haezer Siman 119 Sect. 6

He can divorce her without her da'at (consent). *Gloss: Even if he does not have the money with which to pay her Ketubah (marriage settlement) and her Neduniah (dowry), she can not prevent him divorcing her, rather she is divorced and she sues him for the money he owes her. However, Rabeinu Gershom made a law that one does not divorce his wife without her consent, unless she transgressed religious laws. Even if he wants to give her a Ketubah one may not divorce his wife in our times without her consent. If he does divorce her against her will, in our times and she remarries, he is not called a sinner. In the event where he divorces her with her consent, and then the get becomes invalid (because of some sort of problem – y.e.) he can divorce her against her will (the second time – y.e.). There are those who say that in a place where he is prevented from doing a mitzvah being married to her, he can divorce her against her will, or you permit him to marry two wives...*

שולחן ערוך אבן העזר סימן קיט סעיף ו

יכול לגרשה בלא דעתה. הגה: ואפילו אין לו לשלם לה הכתובה ונדונייתה, אינה יכולה לעכב משום זה הגירושין, אלא תתגרש ותתבע אותו מה שחייב לה (תשובת הרא"ש וריב"ש). וכל זה מדינא, אבל ר"ג החרים שלא לגרש אשה שלא מדעתה, אם לא שעברה על דת, וכמו שנתבאר לעיל סי' קט"ו. ואפי' אם רוצה ליתן לה הכתובה, אין לגרשה בזמן הזה שלא מדעתה (סמ"ק סי' קפ"ד). עבר וגירשה בעל כרחה, בזמן הזה, ונשאת, שוב אין האיש נקרא עבריין (כל בו). גירשה מדעתה, ונמצא פסול בגט, יכול אחר כך לגרשה בעל כרחה (גי'ז שם). נולדו בה מומין, ע"ל סוף סימן קי"ז אם יכול לגרשה בעל כרחה. יש אומרים דבמקום מצוה יכול לגרש אשתו בעל כרחה או מתירים לו לישא שתי נשים (מוהר"ם פאדוואה סימן י"ג), (וכמו שנתבאר לעיל סי' א').

III. Forcing the Divorce

7) Babylonian Talmud Tractate Ketubot 76a

Mishna: These are the people we force to divorce their wives: Someone who has leprosy, or one who has polipus (*a Greek word for a nose disorder – y.e.*), one who collects dog excrement, and one who mines copper, and the tanner - whether they had these before they wed or they arose after they wed. Regarding all of these Rebbe Meir said, even though he stipulated with her, she can say, "I thought I could accept it, but now I see I can't." But the Rabbis say, she must accept against her will, except one who has leprosy, because then she weakens him. It once happened in Sidon that a certain tanner died, and he had a brother who was a tanner - the Rabbis said she can say, "I could accept your brother, but you I can not accept."

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף עז עמוד א
מתני'. ואלו שכופין אותו להוציא: מוכה שחין, ובעל פולפוס, והמקמץ, והמצרף נחושת, והבורסי, בין שהיו עד שלא נישא ובין משנישאו נולדו; ועל כולן אמר רבי מאיר: אע"פ שהתנה עמה, יכולה היא שתאמר סבורה הייתי שאני יכולה לקבל, ועכשיו איני יכולה לקבל; והכ"א: מקבלת היא על כרחה, חוץ ממוכה שחין, מפני שממקתו. מעשה בצידון בבורסי אחד שמת, והיה לו אח בורסי, אמרו חכמים: יכולה היא שתאמר לאחייך הייתי יכולה לקבל, ולך איני יכולה לקבל.

8) Mishna Masechet Gittin 8:9

A get that was written in Hebrew, but the witnesses signed in Greek, or was written in Greek, but its witnesses signed in Hebrew, or one witness in each language; or on the document was written: Scribe, and one valid witness, or so-and-so valid witness, or the son of so-and-so a valid witness, or so-and-so the son of so-and-so, and they did not write a valid witness after, also the righteous people of Jerusalem used to write his last name, and her last name; In all of these cases it is a valid get. **A get that was forced by a Jewish court is valid, and by a Gentile court is invalid. If the Gentile court beats him and says do what the Jewish courts tell you, it is valid.**

משנה מסכת גיטין פרק ט משנה ח
גט שכתבו עברית ועדיו יונית יונית ועדיו עברית עד אחד עברי ועד אחד יוני כתב סופר ועד כשר איש פלוני עד כשר בן איש פלוני עד כשר איש פלוני בן איש פלוני ולא כתב עד כשר וכך היו נקיי הדעת שבירושלים עושין כתב חניכתו וחניכתה כשר גט מעושה בישראל כשר ובגוים פסול ובגוים חובטין אותו ואומרים לו עשה מה שישראל אומרים לך וכשר:.

9) Rambam, Laws of Divorce 2:20

When the law states that a man should divorce his wife, and yet he refuses, *a Jewish court- at all times and in all places - beats him until he says "Rotze Ani" (I want to) and he writes the get and it is valid...*
Therefore in a case where he refuses to divorce her; due to the fact that he does want to be part of the Jewish People – he in fact does want to keep all of the Mitzvot of the Torah, and he is only prevented by his evil inclination, so when we beat him until his evil inclination wanes and he says he is willing to divorce her, and as a result it is considered to have been given willingly...

רמב"ם הלכות גירושין פרק ב הלכה כ
מי שהדין נותן שכופין אותו לגרש את אשתו ולא רצה לגרש, בית דין של ישראל בכל מקום ובכל זמן מכין אותו עד שיאמר רוצה אני ויכתוב הגט והוא גט כשר, וכן אם הכוהו גוים ואמרו לו עשה מה שישראל אומרים לך ולחצו אותו ישראל ביד הגוים עד שיגרש הרי זה כשר, ואם הגוים מעצמן אנסוהו עד שכתב הואיל והדין נותן שיכתוב הרי זה גט פסול. ולמה לא בטל גט זה שהרי הוא אנוס בין ביד גוים בין ביד ישראל, שאין אומרים אנוס אלא למי שנלחץ ונדחק לעשות דבר שאינו מחוייב מן התורה לעשותו כגון מי שהוכה עד שמכר או נתן אבל מי שתקפו יצרו הרע לבטל מצוה או לעשות עבירה והוכה עד שעשה דבר שהיית לעשותו או עד שנרחק מדבר שאסור לעשותו אין זה אנוס ממנו אלא הוא אנוס עצמו בדעתו הרעה. לפיכך זה שאינו רוצה לגרש מאחר שהוא רוצה להיות מיישראל רוצה הוא לעשות כל המצות ולהתרחק מן העבירות ויצרו הוא שתקפו וכיון שהוכה עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני כבר גרש לרצונו.

10) Shulchan Aruch, Even Haezer 154:2

In a case where the court has ruled that he must divorce her, we force him by beating him. There are those who say that in a case where the Gemara said "he sends her out", and not "we force him" we do not beat him, rather we say "the Rabbis have

שולחן ערוך אבן העזר סימן קנד סעיף כא
כל אלו שאמרו להוציא, כופין אפי' בשוטים. וי"א שכל מי שלא נאמר בו בגמרא בפירוש כופין להוציא, אלא יוציא בלבד, אין כופין בשוטים אלא אומרים לו: חכמים חייבוך להוציא, ואם לא תוציא

obligated you to divorce her, and if you do not we will be allowed to call you a sinner.” *Gloss: Since there is this disagreement among the Rabbis, we should be stringent and not beat him, so that we do not have a “forced get”. However, if he is married to her illegally, then everyone agrees that you can beat him. Anytime we do not beat him we also do not excommunicate him. Even so, we can declare that no Jew should do anything good for him, or to do business with him, or to perform a brit on his son, or bury him; until her divorces her. The Beit Din has complete discretion in this matter as long as they do not excommunicate him...*

מותר לקורתך עברייין. הגה: וכיון דאיכא פלוגתא דרבנותא, ראוי להחמיר שלא לכוף בשוטים, שלא יהא הגט מעושה (טור בשם הרא"ש). אבל אם יש לו אשה בעבירה, לכ"ע כופין בשוטים. וכל מקום שאין כופין בשוטים, אין מנדין אותו ג"כ (מרדכי ריש המדיר). ומכל מקום יכולין ליגזור על כל ישראל שלא לעשות לו שום טובה או לישא וליתן עמו (שערי דורא בשם ר"ת ובמהרי"ק), או למול בניו או לקברו, עד שיגרש (בנימן זאב פ"ח /רפ"ט/). ובכל חומרא שירצו ב"ד יכולין להחמיר בכהאי גוונא, ומלבד שלא ינדו אותו.

IV. Israeli Law

11) The Palestine Order in Council 10 August 1922

46. The jurisdiction of the Civil Courts shall be exercised in conformity with the Ottoman Law in force in Palestine on November 1st, 1914, and such later Ottoman Laws as have been or may be declared to be in force by Public Notice, and such Orders in Council, Ordinances and regulations as are in force in Palestine at the date of the commencement of this Order, or may hereafter be applied or enacted; and subject thereto and so far as the same shall not extend or apply, shall be exercised in conformity with the substance of the common law, and the doctrines of equity in force in England, and with the powers vested in and according to the procedure and practice observed by or before Courts of Justice and Justices of the Peace in England, according to their respective jurisdictions and authorities at that date, save in so far as the said powers, procedure and practice may have been or may hereafter be modified, amended or replaced by any other provisions. Provided always that the said common law and doctrines of equity shall be in force in Palestine so far only as the circumstances of Palestine and its inhabitants and the limits of His Majesty's jurisdiction permit and subject to such qualification as local circumstances render necessary.

12) Law And Administration Ordinance 5708-1948

11. The law which existed in Palestine on the 5th Iyar, 5708 (14th May, 1948) shall remain in force, insofar as there is nothing therein repugnant to this Ordinance or to the other laws which may be enacted by or on behalf of the Provisional Council of State, and subject to such modifications as may result from the establishment of the State and its authorities.

13) Foundations Of Law, 5740—1980

1. Where the court, faced with a legal question requiring decision, finds no answer to it in statute law or case-law or by analogy, it shall decide it in the light of the principles of freedom, justice, equity and peace of Israel's heritage .

2) (a) Article 46 of the Palestine Order in Council, 1922-1947, is hereby repealed .

(b) The provision of subsection (a) shall not derogate from the law which was accepted in Israel before the coming into force of this Law.

14) Rabbinical Jurisdiction (Marriage and Divorce) Law 1953

1. Matters of Marriage and Divorce between Jews in Israel, whether citizens or residents will be in the sole jurisdiction of the Rabbinic Courts .

2. Marriage and Divorce in Israel will be performed according to the Law of the Torah.

15) Jane Doe v. John Doe Jerusalem Family Court Case 00/3950

Summary of the case :

This concerns a motion for summary dismissal of the claim brought against the Defendants on account of injury that the Plaintiff suffered, she alleges, on account of the recalcitrance of Defendant 1 to give her a Get [a Jewish document of divorce] in accordance with the laws of Moses and Israel, even though he was required to do so in a Rabbinical Court, and on account of the assistance and encouragement of Defendant 2 (the father of Defendant 1) in support of this recalcitrance .

Justice Greenberger:

10 .In our case, I am convinced that the right of a woman to determine for herself when she wishes to sever marital ties and when she wishes to remarry, her wish "to write the story of her life as she wishes and in accordance with her choice," is a basic right that will certainly find its place by virtue of the aforesaid framework. The aspiration of a woman who wants a divorce to fashion her personal condition as a free person determining her own fate merits every defense as an inseparable part of her dignity as a person .

11 .The following are the remarks of the late Prof. A. Rosen-Zvi, which he delivered before the Committee on Constitution, Statute and Law (Protocol No. 240, 8.11.94, p. 10) in the context of a deliberation that took place in connection with the proposal of the Rabbinical Courts (Enforcement of Divorce Judgments) Law 5754-1994:

In my opinion, the basic concept of human dignity and the sanctity of the life of a human being as a free person absolutely cannot be reconciled with recalcitrance to give a Get or with Aginut [the condition of being unable to remarry because of such refusal], a priori, and does not tolerate a situation of dependency in which one party limits the other and creates impossible consequences for her. The situation of Aginut, in which the Get-recalcitrant leaves a woman, infringes her basic dignity. This is not only a Halakhic feature to which Rabbi Ovadiah Yosef gave consummate expression; there is a striking expression in the view of the MaHaRSHa at the end of Tractate Yebamot, who writes: "Where there is the creation of Aginut, there is no peace, and the entire Torah was given only in order to make peace." In other words, a situation of Aginut undoes in this respect the basic purpose for which the Torah was given. These are words expressing the universal concept of peace, freedom and human dignity .

12 .A still sharper expression of the severe infringement that occurs in the life a woman whose husband refuses to give her a Get can be found in the expression on the subject by one of the greatest decisors of the twentieth century, Rabbi Y. E. Henkin. In his book Edut le-Yisrael Rabbi Henkin says as follows:

. . .and whoever withholds a Get because he is illegally demanding payment is a thief, and worse, for he [falls into] a sub-category of shedding blood. P. 144 (quoted as well in Writings of the Gaon Rabbi Y. E. Henkin, vol. 1, p. 115b .

We are thus dealing with so severe an infringement in the eyes of Halacha that it is viewed not only as a spiritual, emotional and psychological infringement, but as the actual shedding of blood; and these words are well said .

13 .It follows that the aspirations of Israeli society for human dignity and freedom, which are embodied in the Basic Law: Human Dignity and Freedom, and in the Torah of Israel itself - the Torah that determines the fundamental values of family life not only in Jewish religion but in Israeli law, as well - require the conclusion that creation of a state of Aginut negates a woman's dignity and freedom.

14 .The infringement of the autonomy of a woman that results from her being placed by her husband in a state of Aginut is, in my opinion, compensable injury in accordance with the Tort Ordinance.